

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/54/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817205658
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8817205658.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, proti žalovaným: 1. J. Y. Y., Q. XX. XX. XXXX, W. U. E.. Y. XXX/XX, XXX XX T. Q. W., 2. H. Q., N. Y., Q.. XX. XX. XXXX, W. U. J. XXXX/XX, XXX XX T. Q. W., 3. S. U., N. X., Q.. XX. XX. XXXX, W. U. E.. Y. XXX/XXX, XXX XX T. Q. W., žalovaní v 1. až 3. rade zastúpení: AK NOVIKMEC s.r.o., Advokátska kancelária, Rázusova 125, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 36 868 701, 4. J. L. E., Q.. XX. XX. XXXX, W. U. T. X, XXX XX T. zastúpený: Mgr. Františkom Chocholom, advokátom so sídlom Kalinčiakova 10, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 423 399 28, o zaplatenie 15.954,21 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Konanie zastavuje v časti o zaplatenie 15.953 eur.

Žalovaní v 1.,2.,3. až v 4. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 6436,65 eur a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietá.

Žalobcovi priznáva proti žalovaným v 1.,2.,3. a 4. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 26.5.2017 domáhal voči žalovaným v 1. až 4. rade spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 74.584,81 eur spolu s úrokom za obdobie od 12.5.2017 vo výške 26.904,14 eur, úrokom z omeškania za obdobie od 12.5.2017 vo výške 6299,05 eur, úrokmi vo výške 9,10 % ročne zo sumy 74.584,81 eur od 13.5.2017 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 74.584,81 eur od 13.5.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania a náhrady trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že žalobca ako veriteľ a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 1.4.2004 Zmluvu o hypotekárnom úvere č. 011/5003/04HU (ďalej len „Zmluva o úvere“). V zmysle čl. VII. bod 10. Zmluvy o úvere žalovaní ako klienti (dlžníci) vyhlásili, že sa pred podpisom Zmluvy o úvere oboznámili so Všeobecnými obchodnými podmienkami OTP Banky Slovensko, a.s. pre poskytovanie hypotekárnych a komunálnych úverov (ďalej len „Podmienky“), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere a súhlasia s nimi. Žalobca v zmysle čl. I. bod 1. Zmluvy o úvere poskytol v prospech žalovaných hypotekárny úver v sume 132.775,68 eur a žalovaní sa zaviazali, že poskytnutý úver žalobcovi vrátia, zaplatia úrok, príslušenstvo, poplatky a splnia všetky svoje ďalšie záväzky podľa Zmluvy o úvere za podmienok uvedených v Zmluve o úvere. Podľa čl. I bod 2. Zmluvy o úvere bol úver poskytovaný za pohyblivú úrokovú sadzbu, ktorá pozostáva zo základnej sadzby pre pohyblivý systém úročenia hypotekárnych úverov a prirážky, pričom výsledná úroková sadzba ku dňu podpisania

zmluvy predstavuje 9,45 % p.a. V zmysle čl. IV. bod 9. Zmluvy o úvere sa žalobca a žalovaní dohodli, v prípade omeškania žalovaných so splatením úveru alebo akejkoľvek splátky úveru podľa Zmluvy o úvere, je žalobca oprávnený od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do dňa skutočného zaplatenia splatnej pohľadávky účtovať žalovaným zo splatného, ale nesplateného úveru (alebo jeho časti) okrem úroku aj úrok z omeškania. Podľa čl. I bod 2. Zmluvy o úvere bol úver poskytovaný za pohyblivú úrokovú sadzbu, ktorá pozostáva zo základnej sadzby pre pohyblivý systém úročenia hypotekárnych úverov a prirážky, pričom výsledná úroková sadzba ku dňu podpísania zmluvy predstavuje 9,45 % p.a. V zmysle čl. IV. bod 9. Zmluvy o úvere sa žalobca a žalovaní dohodli, v prípade omeškania žalovaných so splatením úveru alebo akejkoľvek splátky úveru podľa Zmluvy o úvere, je žalobca oprávnený od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do dňa skutočného zaplatenia splatnej pohľadávky účtovať žalovaným zo splatného, ale nesplateného úveru (alebo jeho časti) okrem úroku aj úrok z omeškania. V zmysle čl. IV. bod 3. Zmluvy o úvere je ako deň splatnosti úveru dohodnutý na deň 13.4.2019. Žalovaní porušili Zmluvu o úvere tým, že nesplácali úver v zmysle podmienok dohodnutých v Zmluve o úvere. Za účelom preukázania poskytnutia úveru žalovaným, ako aj za účelom preukázania splácania, resp. nesplácania úveru zo strany žalovaných, žalobca predložil výpis z úverového účtu č. XXXXXXXX/XXXX. Úhrady pohľadávky zo Zmluvy o úvere sú zobrazené na uvedenom výpise z úverového účtu, pričom úhrady boli realizované inkasom zbežného účtu žalovaných č. XXXXXXXX/XXXX vedeného u žalobcu. Vzhľadom na to, že žalovaní porušovali podmienky splácania úveru dohodnuté v Zmluve o úvere, žalobca vyzval žalovaných na uhradenie dlžnej sumy. Keďže žalovaní aj naďalej porušovali podmienky Zmluvy o úvere, žalobca listom zo dňa 5.8.2014 vyhlásil úver za predčasne splatný a žalovaní boli povinní uhradiť záväzok vyplývajúci zo Zmluvy o úvere do 10 dní odo dňa doručenia tohto vyhlásenia. Úver bol vyhlásený za predčasne splatný s účinnosťou k 4.9.2014. Pohľadávka žalobcu voči žalovaným ku dňu 12.5.2017 pozostáva z nesplateného istiny úveru 74.584,81 eur, nezaplateného úroku 26.904,14 eur, nezaplateného úroku z omeškania 6.299,05 eur. Z pripojeného výpisu z úverového účtu je zrejmé, že žalovaní uhradili na istinu sumu vo výške 58.190,87 eur (výška poskytnutého úveru 132.775,68 eur - úhrady na istinu 58.190,87 eur = 74.584,81 eur ako žalovaná istina). Žalobca má ďalej voči žalovaným v zmysle Zmluvy o úvere okrem bežného úroku v aktuálnej výške 9,10 % p.a aj právo na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy istiny v súlade so Zmluvou o úvere, a to vo výške 3,00% p.a. až do zaplatenia. Z vyššie uvedených dôvodov si žalobca touto žalobou uplatňuje voči žalovaným nárok na zaplatenie istiny poskytnutého úveru vo výške 74.584,81 eur, bežného úroku úveru, ktorý je k 12.5.2017 vo výške 26.904,14 eur, úroku z omeškania, ktorý je k 12.5.2017 vo výške 6.299,05 eur, bežného úroku úveru vo výške 9,10 % p.a. zo sumy 74.584,81 eur (istina úveru) od 13.5.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania úveru vo výške 3,00% p.a. zo sumy 74.584,81 eur (istina úveru) od 13.5.2017 do zaplatenia.

2. Žalovaní v 1. až 4. rade navrhovali zamietnuť žalobu v časti o zaplatenie úrokov po vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Žalovaný vo 4. rade považoval úroky za neprimerane vysoké a v rozpore s dobrými mravmi.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to zmluvou o hypotekárnom úvere č. 011/5003/04HU a všeobecnými obchodnými podmienkami OTP Banky Slovensko, a.s., výpisom z účtu č. XXXXXXXX/XXXX, Výzvou na zaplatenie z 4.3.2014 s doručenkami, Vyhlásením úveru za predčasne splatný z 5.8.2014 s doručenkami, Vyčíslením pohľadávky k 12.5.2017 a Špecifikáciou nárokov od 13.6.2013 do 13.7.2016. Ďalej súd vykonal dokazovanie oboznámením čiastočného späťvzatia zo 4.8.2017 a Vyčíslenie pohľadávky, odporom žalovaných v 1. až 3. rade zo 4.10.2017, odporom žalovaného vo 4. rade z 5.10.2017, vyjadrením žalobcu 15.6.2018, vyjadrením žalovaných v 1. až 3. rade z 31.7.2018 s prílohami, a to Notárskou zápisnicou, Oznámením o opakovanej dobrovoľnej dražbe, Platobným príkazom z internet bankingu. Následne súd vykonal dokazovanie oboznámením vyjadrenia žalovaného z 8.10.2018, špecifikácie žalobcu z 19.11.2018, špecifikácie žalobcu z 25.4.2019, vyjadrením žalovaného vo 4. rade z 13.6.2019, písomným vyčíslením úroku z omeškania ku 14.6.2019 predloženým žalovanými v 1. až 3. rade a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca ako veriteľ a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 1.4.2004 Zmluvu o hypotekárnom úvere č. 011/5003/04HU. Podľa čl. I. bod 1. Zmluvy o úvere poskytol žalobca žalovaným hypotekárny úver v sume 132.775,68 eur (4.000.000,- Sk) a dlžníci sa zaviazali, že poskytnutý úver žalobcovi vrátia, zaplatia úrok, príslušenstvo, poplatky a splnia všetky svoje ďalšie záväzky podľa Zmluvy o úvere za podmienok uvedených v zmluve.

5. Podľa čl. I bod 2. Zmluvy o úvere bol úver poskytnutý pri pohyblivej úrokovej sadzbe, ktorá pozostáva zo základnej sadzby pre pohyblivý systém úročenia hypotekárnych úverov a prirážky 2,10% ročne. Výsledná úroková sadzba ku dňu podpisania zmluvy predstavuje 9,45 % p.a.

6. V zmysle čl. IV. bod 9. Zmluvy o úvere sa žalobca a žalovaní dohodli, v prípade omeškania žalovaných so splatením úveru alebo akejkoľvek splátky úveru podľa Zmluvy o úvere, je žalobca oprávnený od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do dňa skutočného zaplatenia splatnej pohľadávky účtovať žalovaným zo splatného, ale nesplateného úveru (alebo jeho časti) okrem úroku aj úrok z omeškania.

7. V zmysle čl. IV. bod 3. Zmluvy o úvere bol dátum prvej splátky dňa 13.5.2004 a dátum poslednej 180. splátky úveru bol 13.4.2019. Výška splátky predstavovala 1382,49 eur, pričom výška poslednej splátky bola 1374,50 eur.

8. V zmysle čl. V bodu 2. Zmluvy o úvere dlžník sa zaväzuje platiť banke poplatok za vedenie bežného účtu a poplatok za vedenie účtu hypotekárneho úveru vo výške a v časových intervaloch podľa platného cenníka banky.

9. V zmysle čl. VII. bod 10. Zmluvy o úvere dlžníci vyhlásili, že sa pred podpisom Zmluvy o úvere oboznámili so Všeobecnými obchodnými podmienkami OTP Banky Slovensko, a.s. pre poskytovanie hypotekárnych a komunálnych úverov, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere a súhlasia s ich obsahom.

10. Výzvou na zaplatenie záväzku z 4.3.2014 žalobca vyzval žalovaných na zaplatenie dlžnej čiastky 11821,57 eur najneskôr do 20.3.2014. Žalovaných vyzval, že v prípade nevyrovnania záväzkov v stanovenom termíne, vyhlási úver za predčasne splatný. Žalovanému v 1. rade bola výzva doručená 7.3.2014 a žalovanej v 2. rade dňa 17.3.2014.

11. Podľa vyhlásenia úveru za predčasne splatný z 5.8.2014 žalobca vyhlásil splatnosť úveru na 10. deň odo dňa doručenia výzvy. Dlh žalovaných predstavoval k 5.8.2014 sumu 82821,98 eur. Žalovanému v 1. rade bola výzva doručená 8.8.2014 a žalovanej v 2. rade dňa 25.8.2014.

12. Podľa vyčíslenia pohľadávky ku 12.5.2017 predstavoval dlh žalovaných 107788,00 eur.

13. Čiastočným z 4.8.2017 žalobca žiadal, aby súd žalovaných zaviazal na úhradu spoločne a nerozdielne sumy 15.954,21 eur spolu s úrokom vypočítaným ku 25.7.2017 vo výške 27.644,86 eur, úrokmi z omeškania vypočítanými ku 25.7.2017 vo výške 6543,18 eur, úrokmi vo výške 9,10 % ročne zo sumy 15.954,21 eur od 26.7.2017 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 15.954,21 eur od 26.7.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania a náhrady trov konania. V prevyšujúcej časti vzal žalobu späť. Nakoľko sa uskutočnila dražba nehnuteľnosti, ktorá tvorila predmet zabezpečenia zo zmluvy a nehnuteľnosť bola vydražená za 64.700,- eur, suma 58.630,60 eur bola použitá na čiastočnú úhradu istiny a suma 6069,40 eur na úhradu trov dražby.

14. Žalovaní v 1. až 3. rade v odpore zo dňa 4.10.2017 uviedli, že žalobca podal žalobu o zaplatenie sumy 74.584,81 eur s príslušenstvom s návrhom na vydanie platobného rozkazu na Okresnom súde Vranov nad Topľou dňa 26.05.2017 aj napriek skutočnosti, že mal vedomosť o tom, že dňa 01.06.2017 bude uskutočnená opakovaná dražba nehnuteľnosti, ktorá tvorila predmet zabezpečenia v zmysle Zmluvy o úvere na podklade ktorej bol podaný žalobný návrh. Nehnuteľnosť bola dňa 01.06.2017 vydražená za sumu 64.700,- eur pričom suma 58.630,60 eur bola použitá na čiastočnú úhradu istiny a suma 6.069,40 eur na úhradu trov dražby. Žalovaný v 1. rade, 2. rade a 3. rade dňa ku dňu 15.08.2017 t.j. v čase pred vydaním platobného rozkazu poukázali žalobcovi spolu peňažné prostriedky vo výške 15960,- eur a to za účelom vyplatenia zvyšnej časti istiny. Uvedená suma bola poukázaná až po vykonaní dražby aby bolo žalovaným zrejme akú výšku predstavuje ich dlh voči žalobcovi. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožnil žalobcovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto

predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Zosplatnením úveru žalobca navodil stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už žalovaní nemajú právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy žalovaní už nemajú právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby žalobca inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov žalovanými. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde žalovaní by boli vystavení všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a žalobca by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu žalovaní na výzvu nevrátili. Jednorazovým zosplatnením vznikla žalovaným povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia. Žalobca žiada o zaplatenie úrokov z istiny aj po zosplatnení úveru. Navrhujeme aby žalobca vyčíslil úroky z istiny ku dňu zosplatnenia úveru. V Zmluve o úvere v článku IV bod 13 písm. f) je upravené oprávnenie žalobcu v prípade neuhádzania dohodnutých mesačných splátok zvýšiť dohodnutú úrokovú sadzbu o sadzbu úroku z omeškania, avšak táto zmluvná úprava je odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Žalobca vo svojom návrhu okrem iného požaduje nahradiť trovy konania a to súdny poplatok vo výške 4.475,- eur. Žalobca podal žalobný návrh na zaplatenie istiny vo výške 74.584,81 eur aj napriek vedomosti o tom, že súdny poplatok za podanie žalobného návrhu sa odvíja od hodnoty sporu a žalobca disponoval informáciou o dražbe konajúcej sa dňa 01.06.2017 a s tým spojenou možnosťou jeho čiastočného uspokojenia. Žalobca spôsobil trovy konania v oveľa väčšom rozsahu akoby vznikli keby žalobný návrh podal až po vykonaní dražby, ktorá sa uskutočnila ani nie týždeň po podaní žalobného návrhu na súde.

15. Žalovaný vo 4. rade v odpore z 5.10.2017 uviedol, že žalovanú pohľadávku napáda v časti úrokov, ktoré sú neprimerané a v rozpore s dobrými mravmi. Časť úrokov považoval za premlčaných.

16. Žalobca v podaní z 15.6.2018 uviedol, že podal žalobu dňa 26.05.2017, pričom v čase podania žaloby bola dlžná suma žalovaných vo výške 74 584,81 eur s prísl. Žalobca podal žalobu dôvodne v 3 ročnej premlčacej lehote, pričom v čase podania žaloby nemohol predpokladať, či dôjde alebo nedôjde k vydraženiu nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných a ani za akú sumu. Preto je nedôvodná námietka, že žalobca žalobu nemal dňa 26.05.2017 podávať, ale mal čakať na výsledok opakovanej dražby. Žiadne zákonné ustanovenie neprikazuje, aby žalobca čakal na výsledok konania opakovanej dražby, práve naopak žalobca musel konať a uplatniť si svoju pohľadávku, ktorú voči žalovaným mal. Preto aj súdny poplatok, ktorý musel uhradiť, dôvodne žiada, aby mi uhradili spoločne a nerozdielne žalovaní. Žalovaní spôsobili trovy konania, pretože svoju pohľadávku nesplácali riadne a včas a z uvedeného dôvodu muselo byť voči nim začaté súdne konanie. Následne žalovaní uhradili po vykonaní opakovanej dražby sumu 15 960,00 eur. Z dôvodu, že vklad žalovaných vo výške 15 960,- eur, bol realizovaný cez bankový účet, na ktorom nemali dostatok finančných prostriedkov, tak suma 7,- eur na bankovom účte zostala zadržaná z dôvodu povinného minimálneho zostatku. V časti uplatneného nároku vo výške 15 953,00 eur berie týmto žalobca žalobu späť. Podľa právneho názoru žalobcu, žalobca má nárok na zaplatenie zmluvného úroku aj po zosplatnení úveru, pričom poukázal na § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“) a § 497 ObZ. V zmysle komentáru Iura v ASPI k tomuto ustanoveniu, § 497: „Zmluva o úvere je odplacnou zmluvou, čo vyjadruje záväzok dlžníka platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov. Bezúročná zmluva o úvere je pojmovo vylúčená. (...)“ Obchodný zákonník pojem úver nevymedzuje. Logickým výkladom predmetného ustanovenia možno úverom rozumieť poskytnutie peňažných prostriedkov v určitej výške, ktoré dlžník musí aj s úrokom vrátiť veriteľovi. Poukázal na § 502 ods. 1 ObZ. Z podstaty úveru ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné.“ Povinnosť platiť úrok z poskytnutého úveru (na strane žalovaného ako dlžníka) okrem citovaných ustanovení ObZ vzniká tiež na základe zmluvných dojednaní v zmluve o úvere. Nakoľko Zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nezánikla (vyhlásenie predčasnej

splatnosti úveru a odstúpenie od zmluvy predstavujú rozličné inštitúty, ako sa aj uvádza v zmluve o úvere uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným), veriteľov nárok voči dlžníkovi na zaplatenie zmluvného úroku tiež nezanikol a trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky (resp. do zániku Zmluvy o úvere). Dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska úrok predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi, a ktoré dlžník veriteľovi nevrátil. V súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami žalobca poukázal na judikatúru odvolacích súdov vo vzťahu k uplatňovaniu zmluvných úrokov za dobu po splatnosti úveru, a to na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Cob/146/2013 z 24.1.2004, na rozhodnutia Krajského súdu Nitra so sp.zn. 25Co/140/2013 z 16.10.2013 a sp.zn. 8Co/178/2017 zo dňa 7.9.2017 a na Rozsudok krajského súdu v Banskej Bystrici so sp.zn. 17Co/26/2017 z 21.3.2018, podľa ktorých je dlžník povinný platiť veriteľovi zmluvný úrok od doby poskytnutia úveru až do doby vrátenia peňažných prostriedkov a to bez ohľadu na prípadné vyhlásenie predčasnej splatnosti (t.j. veriteľovi platí zmluvný úrok aj po splatnosti úverovej pohľadávky). Žalobca poukázal na skutočnosť, že uznesenie NS SR sp.zn. 4Obo 143/98 nie je ustálenou súdnou praxou. Navyše je však takýto právny názor veľmi nebezpečný v prípade jeho automatického aplikovania paušálne na všetky spotrebiteľské právne vzťahy, nakoľko to môže mať za následok nebezpečný jav s neblahými ekonomickými dôsledkami s celospoločenským dosahom - dramatický nárast delikvencie spotrebiteľov voči bankovým inštitúciami. Bankové inštitúcie pritom podliehajú prísnej regulácii a pri poskytovaní úverov. Pri svojej činnosti pritom celkom oprávnené a v dobrej viere v platné právo a jeho dodržiavanie, počítajú pri plnení svojich povinností a dodržiavaní regulačných mechanizmov s určitým výťažkom z realizovaných obchodov. Tieto dôvodné odhady a výpočty takto môžu byť výrazne nabúrané.

17. Žalovaní v 1. až 3. rade v písomnom podaní z 31.7.2018 uviedli, že je pravdou, že po podaní žalovaní 1-3 uhradili časť pohľadávky. O skutočnosti, že banka zadrží sumu 7,- eur z dôvodu povinného minimálneho zostatku nemali žalovaní vedomosť a preto dňa 31.07.2018 doplatili zostatok istiny o čom predkladajú potvrdenie. Konanie je potrebné v časti celej istiny zastaviť. Predmetom sporu ostáva len posúdenie úroku z omeškania a zmluvného úroku za poskytnutie úveru. Žalovaní 1 - 3 naďalej zotrvávajú na svojom stanovisku, že žalobcovi nepatrí zmluvný úrok po zosplatnení istiny. Listinou zo dňa 05.08.2014 došlo k zosplatneniu úveru, s účinnosťou k 04.09.2014. Počnúc účinnosťou zosplatnenia stratili žalovaní možnosť disponovať peniazmi, ako aj výhodu splácania úveru v splátkach. Navyac peniaze poskytnuté z hypotekárneho úveru boli účelovo viazané na kúpu nehnuteľnosti v kat. území Čemerné (viď článok I. Predmet zmluvy) a tieto nehnuteľnosti boli zabezpečené záložným právom v prospech žalobcu. Zosplatnením tak žalovaní stratili možnosť splácať peniaze v splátkach, úver sa stal splatným momentom účinnosti. Žalobca ako zabezpečený veriteľ súčasne začal výkon záložného práva, v dôsledku ktorého boli nehnuteľnosti pôvodne vo vlastníctve žalovaných predané na dobrovoľnej dražbe. Je teda namieste zodpovedať právnu otázku, či žalobcovi patrí po zosplatnení úveru naďalej zmluvný úrok. Podľa názoru žalovaných tomu tak nie je. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012 Ústavný súd SR odmietol sťažnosť banky, ktorá namietala porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie postupom rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 29C/131/2011 z 23.11.2011 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 1Co/30/2012-145 z 30.05.2012. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že konajúce súdy vyslovili názor, že po zosplatnení úveru nepatrí dojednaný zmluvný úrok. (...pozn. pričom v rozsiahlej argumentácii uvádzal sťažovateľ rovnaké dôvody, aké uvádza vo vyjadrení žalobca....). Žalovaní poukázali aj na jednotlivé komentáre k ustanoveniam § 502, 503 a 504 ObZ. Navrhli, aby návrh žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku po zosplatnení istiny bol zamietnutý ako nedôvodný. Zo strany žalovaných 1-3 vyplýva že úhrady boli vykonané nasledovne: 04.09.2014 Účinnosť zosplatnenia - začiatok omeškania vo výške 3% p.a. zo sumy 74.584,81 eur, 24.07.2017 Pripísanie sumy 64.700,- eur na účet banky z dobrovoľnej dražby, 25.07.2017 Začiatok omeškania vo výške 3 % p.a. zo sumy 15 954,21 eur, 15.08.2017 Vykonané úhrady 14.08 a 15.08 spolu v sume 15 960 eur z toho 7 eur ponechaných na účte banky, preto nová suma omeškania ostala 1,21 eur, 16.08.2017 začiatok omeškania zo sumy 1,21 eur, ktorá bola zaplatená dňa 31.07.2018.

18. Žalovaný vo 4. rade vo vyjadrení z 8.10.2018 opakovane namietal výšku úrokov z úveru a ich rozpor s dobrými mravmi. Ďalej uviedol, že žalobca nezaujal relevantné stanovisko k vznesenej námietke premlčania. Žiadal posúdiť úver ako bezúročný a zamietnuť žalobu ohľadne trov žalobcu.

19. Žalobca vo vyjadrení z 19.11.2018 uviedol, že žalovanému boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 132 775,68 eur a na úver bolo uhradených spolu 232 532, 92 eur. Výťažok z dražby eviduje žalobca vo výške 58 630,60 eur, trovy dražby eviduje žalobca vo výške 6 069,40 eur. Úhrady zo strany

banky/realizácia výkonu záložného práva boli vo výške 8 257,62 eur. V zmysle Čl. 1 bodu 2 Zmluvy o úvere bol úver poskytovaný za pohyblivú úrokovú sadzbu, ktoré pozostáva zo základnej sadzby pre pohyblivý systém úročenia hypotekárnych úverov a prirážky, pričom výsledná úroková sadzba ku dňu podpísania zmluvy predstavuje 9,45 % p.a. Žalobca si od žalovaných uplatňuje aj úroky z omeškania vo výške 3,00% p.a. Žiadal, aby súd zaviazal žalovaných v 1., 2., 3. a 4. rade na povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu vo výške 1,21 eur, úrok vypočítaný ku dňu 11.06.2018 vo výške 27.719,80 eur, ďalej úroky z omeškania vypočítané ku dňu 11.06.2018 vo výške 6 568,51 eur a odo dňa 12.06.2018 úroky z omeškania vo výške 3 % p.a. zo sumy istiny 1,21 eur do zaplatenia, ako aj nahradiť trovy konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 4.475,- eur, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

20. Žalobca v písomnom podaní z 25.4.2019 uviedol, že do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru došlo zo strany žalovaných celkovo k úhrade sumy 148937,31 eur, pričom 58187,58 eur bolo zarátaných na istinu, suma 89713,93 eur na úroky, suma 378,29 eur na úrok z omeškania a suma 657,51 eur na poplatky. Žalobca špecifikoval, aké konkrétne poplatky boli žalovaným účtované. Suma 1,21 eur sa dodatočne účtovala na istinu.

21. Žalovaný vo 4. rade sa v písomnom podaní z 13.6.2019 vyjadril, že sa pridrižiava predchádzajúcich vyjadrení a k prednesu právneho zástupcu žalovaných v 1. a 3. rade.

22. Žalobca prostredníctvom svojej zástupkyne uviedol, že žalovanému boli poskytnuté zo strany žalobcu finančné prostriedky vo výške 132.775,68 eur a na úver bolo uhradených spolu 232.532,92 eur, rozčlenenie danej sumy vyplýva z nižšie uvedenej tabuľky, ktorú žalobca predložil, výťažok z dražby eviduje žalobca vo výške 58630,60 eur a trovy dražby eviduje žalobca vo výške 6069,40 eur. Úhradu zo strany banky realizácia výkonu záložného práva boli vo výške 8257,62 eur, čo sa týka stavu pohľadávky žalovaného, tak aktuálny dlh na istine predstavuje sumu 1,21 euro na úrokoch 27.719,80, na úrokoch z omeškania je 6568,51 a na poplatok 4475 eur, pričom ide zaplatený súdny poplatok za podanie žaloby. V súlade s bodom 5.1. zmluvy o úvere sa žalovaný zaviazal aj zaplatiť poplatok jednorazový sa poskytnutie úveru v prepočte vo výške 796,50 eur, čo sa týka úrokovej sadzby, ktorá bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá pozostávala zo základnej sadzby pre pohyblivý systém úročenia hypotekárnych úverov a prirážky a bola ku dňu podpísania zmluvy vo výške 9,45% ročne. Žalobca si však uplatnil aj úroky z omeškania vo výške 3% ročne, ktoré sú nižšie zákonné úroky z omeškania, ktoré by žalobca mohol od žalovaného požadovať, je tiež potrebné uviesť, že v zmysle čl. IV bodu 3 zmluvy o úvere, bol deň splatnosti úveru dohodnutý na deň 13.4.2019 a žalovaní sa zaviazali splatiť žalobcovi istinu úveru spolu s úrokmi v mesačných anuitných splátkach s počiatočným termínom splátky 13.5.2004 a termínom splátky 13. deň v mesiaci. Poukázal na svoje písomné vyjadrenia. Žalobca podal žalobu 26.5.2017, pritom v čase podania žaloby bola dlžná suma žalovaných vo výške 74.581,81 eur, žalobca podal žalobu dôvodne v trojročnej premičacej lehote, pričom v čase podania žaloby, nemohol predpokladať, či dôjde alebo nedôjde k vydraženiu nehnuteľností vo vlastníctve žalovaných ani za akú sumu. Žiaden zákon žalobcovi neprikazuje, aby v čase, keď má pohľadávku voči žalovaným mal čakať na ďalšie dražobné konanie, ktorého výsledok dopredu nemôže vedieť ani predpokladať. Žalobca zotrval na podanej žalobe, úrok po zosplatnení je dôvodný.

23. Žalovaní v 1. a 3. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedli, že žaloba o zaplatenie sumy 74.000 eur, zaokrúhlene, napadla na súd 26.5.2017, žalobca už v tomto momente vedel, že je nariadená dražba, pretože z osvedčenia o vykonaní dobrovoľnej dražby, ktorá bola vykonaná k predmetu, na ktorom viazlo záložné právo, vlastne ako zabezpečovací prostriedok, z úverovej zmluvy, ktorá je predmetom tejto žaloby, bola vykonaná dňa 1.6., to znamená rozdiel medzi napadnutím žaloby a výťažkom, alebo vykonaním tejto dražby je nejakých 5 pracovných dní, alebo päť dní. V týchto súvislostiach poukázali na obsah písomných vyjadrení. Zástupkyňa žalobcu predniesla, že evidujú neuhradenú istinu vo výške 1,21 euro, táto istina z predložených dôkazov a výpisu z účtu bola zo strany žalovaných v 1. až 3. rade zaplatená dňa 31.7.2018, preukázanými dôkazmi. Predmetom sporu, by malo byť len ustálenie, či je možné teda požadovať úroky po defaulte, alebo teda po tom zosplatnení samotného úveru, ktorý nastal dňa 31. teraz pardon, s účinkami k 4.9.2014 a či týmto momentom, keď bolo zabránené žalovaným už akýmkoľvek spôsobom disponovať s prostriedkami a mať nejaké výhody zo zmluvného vzťahu, či je možné úročiť danú požičanú sumu, teda zmluvným úrokom. Žalovaní v 1. až 3. rade nepopierajú, že žalobca má právo, na teda nie zákonný ale na zmluvný úrok z omeškania, ktorý si dispozitívne dohodli v nižšej sume, než by bol žalobca oprávnený požadovať od žalovaných.

Súd predložili výpočet úroku z omeškania, kde po zosplatnení jednotlivých častí, v súlade so zmluvným dojednaním o 3% úroku z omeškania, je presne podľa jednotlivých čiastočných úhrad vypočítaný úrok. Kapitalizovaný úrok vychádza v sume 6.455,16 eur. Navrhli žalobu, čo sa týka pôvodnej istiny vo veci samej zastaviť a zamietnuť do časti úroku zmluvného po zosplatnení a prípadne aj v časti úroku z omeškania.

24. Žalovaný vo 4. rade prostredníctvom svojho zástupcu uviedol, že žiadal o špecifikáciu jednotlivých úrokov, ako postupne vznikali, pretože má za to, že pri vzniku jednotlivých úrokov sa tieto premičujú samostatne a je potrebná takáto špecifikácia aj vzhľadom na vznesenú námietku premlčania. V kontexte charakteru spotrebiteľských zmlúv je vylúčené, aby z úrokov pri vyhlásení predčasnej splatnosti úroku boli úročené ďalšie úroky.

25. V zmysle § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

26. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

27. V zmysle § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

28. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie konanie, ktoré

- a) je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby,
- b) môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklostí a praxe a pri ktorom sa využíva najmä omyl, lesť, vyhrážka, výrazná nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

29. V zmysle § 23a ods. 1. a 2. zákona o ochrane spotrebiteľa, typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Typová zmluva nesmie obsahovať

- a) neprímerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä
 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku alebo poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby,
 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu;
- b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

30. Z § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) vyplýva, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

31. Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

32. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

33. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

34. Z § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

35. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

36. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

37. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

38. Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

39. Podľa § 3 ods. 1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka je dvojnásobok úrokovej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

40. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

41. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

42. Ako vyplýva z § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

43. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

44. Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

45. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

46. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

47. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

48. V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

49. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

50. Podľa §145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

51. Súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie. (§ 146 ods. 1 CSP).

52. Podľa § 145 ods. 3 CSP ak je žaloba vzatá späť sčasti pred jej doručením žalovanému, koná súd o zvyšku nároku bez rozhodovania o zastavení konania v tejto časti.

53. Žalobca v podaní zo dňa 4.8.2017 vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 58.630,60 eur, teda pred jej doručením žalovaným. Dôvodom späťvzatia bolo, že dňa 1.6.2017 sa konala dražba nehnuteľnosti, ktorá tvorila predmet zabezpečenia zo zmluvy o hypotekárnom úvere, ktorá je predmetom žaloby. Z uvedeného dôvodu súd o čiastočnom späťvzati v uvedenom rozsahu nerozhodoval s poukazom na ust. § 145 ods. 3 CSP.

54. Žalobca následne v podaní zo dňa 15.6.2018 vzal späť žalobu v časti o zaplatenie sumy 15.953,- eur z dôvodu úhrady zo strany žalovaných po podaní žaloby. Vzhľadom na uvedené súd konanie v časti o zaplatenie sumy 15.953,- eur zastavil.

55. V danom prípade bolo na základe vykonaného dokazovania preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 1.4.2004 Zmluvu o hypotekárnom úvere, podľa ktorej poskytol žalobca žalovaným hypotekárny úver vo výške 132.775,68 eur (4.000.000,- Sk). Úver bol poskytnutý pri pohyblivej úrokovej sadzbe, ktorá pozostávala zo základnej sadzby pre pohyblivý systém úročenia hypotekárnych úverov a prirážky 2,10% ročne. Úroková sadzba ku dňu podpísania zmluvy predstavovala 9,45 % p.a. Prvá splátka bola splatná dňa 13.5.2004 a posledná 180. splátka dňa 13.4.2019. Výška splátky predstavovala 1382,49 eur, pričom výška poslednej splátky predstavovala sumu 1374,50 eur.

56. Žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný listom z 5.8.2014 s účinnosťou k 4.9.2014. Žalovaní nenamietali ani nerozporevali skutočnosť vyhlásenia úveru za predčasne splatný, preto súd považoval toto tvrdenie žalobcu za nesporné.

57. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

58. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

59. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

60. Súd je toho názoru, že ust. bodu 6. Záverečných ustanovení zmluvy nevyklučuje použitie všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane Občianskeho zákonníka na daný právny vzťah, čo by bolo v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zhoršilo by postavenie žalovaných ako spotrebiteľov.

61. Podľa názoru súdu nejde o výlučnú aplikáciu Obchodného zákonníka, ktorou by sa prakticky vylučovalo použitie ust. Občianskeho zákonníka. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľa nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

62. V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

63. Nakoľko sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, súd sa ďalej pri svojom rozhodovaní v danom prípade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru pri ročnej úrokovej sadzbe vo výške 9,10 % v čase podpisu zmluvy.

64. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

65. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri úvere so splatnosťou nad 5 rokov v období apríl 2004 činil úrok od 6,74% do 7,34% p.a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade značne neprevyšuje mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

66. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

67. Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

68. Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

69. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

70. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom.

71. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 4.9.2014, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 4.9.2014, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

72. Žalovaní nenamietali skutočnosti týkajúce sa mimoriadneho zosplatnenia hypotekárneho úveru, preto mal tieto súd za nesporné a vychádzal zo žalobcom tvrdených a žalovanými nerozporovaných skutočností.

73. Napríklad z rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/370/2013 zo dňa 27.10.2014 vyplýva: „Podľa zákonom stanovenej úpravy splatnosti úrokov podľa obchodného ako aj občianskeho práva (§ 658 ods.1 OZ podľa ktorého pri peňažnej pôžičke možno dojednať úroky) úroky sú splatné najneskôr spolu s istinou. Veriteľ nie je oprávnený žiadať od žalovaných ako dlžníkov zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Z uvedenej zákonnej úpravy nevyplýva, že po vyhlásení celého úveru za splatný sa ďalej úročí istina úveru do zaplatenia (do vrátenia peňažných prostriedkov prislúchajú úroky len v prípade vrátenia peňažných prostriedkov pred dobou splatnosti podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka). Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti (veriteľ neposkytuje finančné prostriedky po lehote splatnosti).“

74. Záver súdu, že zmluvné úroky z úveru prislúchajú žalobcovi len do doby splatnosti dlhu, resp. do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, zodpovedá ustálenej súdnej praxi, ako aj judikatúre vyšších súdnych inšancií. Čo sa týka predčasnosti zosplatnenia úveru, ide vo svojej povahe o jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorým tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľom. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia, a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktoré by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Takýto stav v žiadnom prípade nemožno pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa, nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Navodil by sa tiež stav, v ktorom veriteľ by nebol nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky by mu nahrádzali stav jeho potencionálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa nemôže užívať právnu ochranu, nakoľko s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy spočívajúcej v úhrade príslušných úrokov z omeškania, a pokiaľ existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná

od zákona. Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s §3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Iným právnym posúdením ohľadne priznania úrokov z úveru po zosplatnení istiny by sa súd dostal do rozporu s konštantnou judikatúrou (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.11.2013 sp. zn. 5Co/165/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2012 sp. zn.1Co/30/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 5Co/567/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30. júna 2015). V súvislosti s vyššie uvedeným názorom porovnaj závery uvedené v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/209/2018 zo dňa 25. 09. 2018.

75. V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

76. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobcovi tak vznikol nárok na istinu spolu s úrokom z úveru iba do 4.9.2014. Ako vyplýva zo špecifikácie žalovanej sumy z 25.4.2019, žalobca vyčíslil žalovaným úrok z úveru vyčíslený po vyhlásení mimoriadnej splatnosti do 1.8.2018 v sume 27.726,82 eur. Od žalovaných požadoval úrok z úveru vo výške 27.719,80 eur vyčíslený ku 11.6.2018. Uvedený nárok súd žalobcovi nepriznal, nakoľko tento nárok súd považoval vzhľadom na vyššie uvedené za nedôvodný. V tejto časti súd žalobu žalobcu zamietol.

77. Do vyhlásenie mimoriadnej splatnosti žalovaní uhradili celkovo 148.937,31 eur, ktoré boli zarátané v sume 58.187,58 eur na istinu, v sume 89.713,93 eur na úrok do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a na úrok z omeškania v sume 378,29 eur a na poplatky v sume 657,51 eur.

78. Súd z uvedených žalovanými uhradených nárokov nemohol priznať žalobcovi nárok na poplatky za upomienky a poplatky za vedenie úverového účtu spolu v sume 375,58 eur.

79. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky v sume 353,78 eur (podľa špecifikácie žalobcu ako aj vyplývajúce z výpisu z úverového účtu išlo o nároky uplatnené za obdobie od 23.5.2006 do 27.6.2011), uvedený nárok súd žalobcovi nepriznal a úhrady žalovaných zarátal na dlžnú istinu úveru. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky za upomienky, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu spolu s príslušenstvom zamietol. Žalobca nepreukázal súdu zaslanie upomienok a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39

Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné.

80. Krajský súd v Prešove vo veci 18Co/109/2011 konštatoval, že cit. „neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

81. Žalobca nepreukázal, že by žalovaných boli reálne poskytnuté nejaké služby v súvislosti s vyššie uvedenými poplatkami. Ide o plnenie, ktoré po materiálnej stránke spotrebiteľovi nebolo dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Uplatňovanie poplatkov je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

82. Pokiaľ ide o poplatky za vedenie úverového účtu v sume 21,80 eur uplatňované za obdobie od 13.5.2004 až 13.5.2013 (bod V. zmluvy), súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť nasledovné:

83. V zmysle § 37 ods. 21 zákona NR SR č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o bankách“) banke, zahraničnej banke a pobočke zahraničnej banky sa zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona alebo osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa.

84. Zákaz podľa ustanovenia § 37 ods. 21 sa prvýkrát uplatní na úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu, splatnú po 9. júni 2013 (§ 122s ods. 4 Zákona o bankách).

85. Z vyššie citovanej úpravy obsiahnutej v Zákone o bankách vyplýva, že účinnosťou novely č. 132/2013 od 10.6. 2013 priamo zákon zakazuje bankám požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za správu úverových účtov. Možno konštatovať, že predmetná novelizácia bola akýmsi vyvrcholením v podobe zákonnej úpravy zákazu žiadania poplatkov za správu úverových účtov ako účtov, ktoré vznikajú na základe úverového vzťahu, ale ľuďom nič neprinášajú a sú dôležité iba pre finančné inštitúcie.

86. V danej právnej veci sa jedná o poplatky, ktorý sa stali splatnými pred uvedenou novelou zákona o bankách. Súd však predmetné dojednania o poplatku za správu úveru podrobil súdnej kontrole v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetné dojednanie súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Je nesporné, že žalovaný ako klient a dlžník z úverového vzťahu bol povinný platiť žalobcovi ako veriteľovi poplatok za správu úveru v zmysle čl. I zmluvy o splátkovom úvere. Teda laicky povedané a rovnako asi aj chápané priemerným spotrebiteľom, žalovaná bola povinná platiť žalobcovi ako veriteľovi za to, že tento pre svoju vlastnú potrebu vykonával akúsi správu úverového účtu, teda sledoval prijatie splátok, prípadné omeškania alebo iné pohyby na účte. Súd má za to, že keď žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným ako dlžníkom úver, bolo len v jeho kompetencii, ako sa rozhodne predmetný úver spravovať, no je neprípustné, aby náklady s takouto činnosťou znášali žalovaní ako spotrebiteľia, ktorí za poskytnutie úveru, resp. konkrétnej finančnej čiastky zaplatili žalobcovi ako veriteľovi odplatu vo forme úroku z úveru, preto na žalovaných nemožno prenášať úhradu takýchto nákladov.

87. Súd aj v tejto súvislosti poukazuje na už vyššie citované uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19.

88. S ohľadom na vyššie uvedené súd vyhodnotil dojednanie o povinnosti zaplatiť poplatky za vedenie úverového účtu (bod V. zmluvy) ako neplatné pre rozpor s dobrými mravmi, preto absolútne neplatné s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Zároveň uvedené ustanovenie iba odkazovalo na cenník banky. Vzhľadom na uvedené nemohol žalobcovi priznať vyčíslený nárok žalobcu na predmetné poplatky v sume 21,80 eur a platby žalovaných zarátal na dlžnú istinu úveru, pokiaľ išlo o vyčíslenie uplatneného nároku na úrok z omeškania, ktorým sa bude súd zaoberať nižšie.

89. Pokiaľ ide o dlžnú istinu ku dňu splatnosti, súd má za to, že dôvodne uplatnená istina, ako to vyplýva aj z predloženej špecifikácie, predstavuje sumu 74588,10 eur, od ktorej súd odrátal nepriznané poplatky za upomienky a poplatky za vedenie úverového účtu spolu v sume 375,58 eur. Dlžná istina u dňu mimoriadnej splatnosti úveru tak predstavuje 74588,10 eur - 375,58 eur = 74212,52 eur. Z uvedenej sumy tak súd vyrátal úrok z omeškania, ktorý bol požadovaný žalobcom, pričom pri výpočte zohľadnil platby žalovaných vykonané po vyhlásení mimoriadnej splatnosti.

90. Pokiaľ ide o úhrady žalovaných po vyhlásení mimoriadnej splatnosti, dňa 24.7.2017 bola zarátaná na účet žalovaných úhrada v sume 58.630,60 eur, ktorá predstavovala výťažok z dražby nehnuteľnosti, ktorá tvorila predmet zabezpečenia zo zmluvy o hypotekárnom úvere. Dňa 24.8.2015 žalovaní uhradili sumu 1,27 eur, dňa 15.6.2016 sumu 2,02 eur, dňa 14.8.2017 sumu 5320,- eur, dňa 14.8.2017 sumu 5323 eur a dňa 15.8.2017 sumu 5320,- eur.

91. Súd tak žalobcovi priznal nárok na úrok z omeškania vo výške 3% ročne zo sumy 74.212,52 eur od 5.9.2014 do 24.8.2015 vo výške 2153,19 eur, zo sumy 74.211,25 eur od 25.8.2015 do 15.6.2016 vo výške 1799,38 eur, zo sumy 74.209,23 eur od 16.6.2016 do 24.7.2017 vo výške 2458,06 eur, zo sumy 15578,63 eur od 25.7.2017 do 14.8.2017 vo výške 25,61 eur, zo sumy 4945,63 eur od 15.8.2017 do 15.8.2017 vo výške 0,41 eur. Spolu tak žalobcovi priznal nárok na úrok z omeškania v sume 6436,65 eur.

92. Pokiaľ ide o sadzbu úroku z omeškania, táto v žalobcom požadovanej výške 3% ročne neprevyšovala zákonnú sadzbu úroku z omeškania a bola v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády z priznanej sumy. Podľa zistenia súdu výška úroku z omeškania ku dňu 4.9.2014 bola 8,15 % ročne (8,0 % + 0,15 % - úroková sadzba ECB k uvedenému dňu). Záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013. Žalovaných súd zaviazal na úhradu úroku z omeškania spoločne a nerozdielne v súlade s § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka a bodom 8.3 Všeobecných obchodných podmienok OTP Banky Slovensko, a.s. pre poskytovanie hypotekárnych a komunálnych úverov.

93. Súd zároveň podotýka, že žalobca pri vyčíslení úroku z omeškania nepostupoval správne, nakoľko ako je zrejmé z tabuľky, ktorá je súčasťou špecifikácie nároku z 25.4.2019, uplatňoval si aj úrok z omeškania za niektoré dni duplicitne. Napríklad za obdobie od 4.9.2014 do 13.9.2014 žalobca požadoval úrok z omeškania v sume 55,17 eur a následne za obdobie od 13.9.2014 do 15.12.2014 žalobca požadoval úrok z omeškania v sume 570,14 eur, pričom za deň 13.9.2014 si tak žalobca uplatnil nárok na úrok z omeškania dvakrát. Z tabuľky pritom ani nie je zrejmé, aká skutočnosť bola dôvodom na takéto rozdelenie doby omeškania, keďže v oboch prípadoch si žalobca uplatňoval úrok z omeškania zo sumy 74588,10 eur, teda v uvedenom období nedošlo ani k čiastočnej úhrade zo strany žalovaných.

94. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovaným vo 4. rade, je potrebné uviesť, že zo strany žalobcu došlo k zosplatneniu úveru ku dňu 4.9.2014, pričom na základe uvedeného sa splatnými splátky aj splátky, ktorých splatnosť mala nastať v zmysle úverovej zmluvy až po tomto dátume. Žaloba zo strany žalobcu bola podaná na tunajšom súde dňa 26.5.2017, preto je zrejmé, že žalobcom uplatnený nárok nie je premlčaný, nakoľko bol uplatnený vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Pokiaľ ide o splatnosť jednotlivých splátok, nepremlčaných je 59 splátok splatných od júna 2014, pričom výška splátky predstavuje 1382,49 eur, čo je nárok spolu v sume 81567,12 eur. Žalovanému po vyhlásení mimoriadnej splatnosti vznikol nárok na istinu úveru spolu s úrokom z omeškania, ktoré nároky boli súdom vyhodnotené ako dôvodné, pričom nárok na úrok z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti súd žalobcovi nepriznal. Je potrebné uviesť, že samotná istina úveru bola pred podaním žaloby a po jej podaní splatená úhradami zo strany žalovaných, teda aj v prípade, že by išlo o čiastočne premlčané

splátky, boli uhrádzané na naturálny dlh žalovaných, teda na existujúcu pohľadávku v čase plnenia. V časti úhrad zo stany žalovaných po podaní žaloby bolo konanie zastavené. Súdom boli žalobcovi priznané úroky z omeškania až za obdobie od 5.9.2014. Na základe uvedeného súd nemohol vyhodnotiť vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného vo 4. rade ako dôvodnú.

95. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

96. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

97. V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

98. Ako vyplýva z § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

99. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

100. Pre účely určenia pomery úspechu medzi stranami sporu súd vyčíslil uplatňovanú pohľadávku žalobcu ku dňu podania žaloby dňa 26.5.2017. Žalobca požadoval istinu 74.584,81 eur, úrok 26904,14 eur, úrok z omeškania 6299,05 eur, úroky vo výške 9,10% ročne zo sumy 74.584,81 eur od 13.5.2017 do zaplataenia, ktorý po vyčíslení ku dňu 26.5.2017 predstavuje sumu 241,74 eur, úrok z omeškania vo výške 3% ročne zo sumy 74.584,81 eur od 13.5.2017 do zaplataenia, ktorý po vyčíslení ku dňu 26.5.2017 predstavuje sumu 79.69 eur.

101. Z uplatnenej sumy 108.109,43 eur (ku dňu 26.5.2017) žalobcovi bolo priznaných žalovanými uhradených 58.630,60 eur po podaní žaloby (výťažok z predaja zálohu), žalovanými uhradených 15953,- eur po podaní žaloby, v ktorej časti bolo konanie zastavené a úrok z omeškania v sume 6436,65 eur. Spolu tak žalobca dôvodne uplatňoval sumu 81020,25 eur.

102. Pri rozhodovaní o trovách konania je tak právne významné len to, ktorá zo strán sporu zavinila zastavenie konania, čiže dôvod, pre ktorý vzal žalobca žalobu späť. Ak je dôvodom späťvzatia žaloby úhrada žalovanej sumy (alebo splnenie iného žalobou uplatneného nároku) žalovaným po podaní žaloby, zastavenie konania zavinil žalovaný. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Obo/12/2018 zo dňa 20. novembra 2018)

103. Procesný neúspech na zastavení konania nesú žalovaní z dôvodu úhrad po podaní žaloby. Rovnako tak nesú procesný neúspech aj v časti o zaplataenie sumy 58.630,60 eur, v ktorej časti súd o zastavení nerozhodoval, nakoľko k späťvzatiu zo strany žalobcu došlo ešte pred doručením žaloby žalovaným. K späťvzatiu došlo zo strany žalobcu tak isto z dôvodu úhrady žalovanými po podaní žaloby (resp. plnenia na dlh žalovaných po podaní žaloby z dôvodu realizácie predaja zálohu na základe zmluvy o hypotekárnom úvere). Nebol možné zohľadniť námietku zo strany žalovaných, že žalobca mal vyčkať za výsledkom dražby a až následne podať žalobu, nakoľko žalobca nemohol jednoznačne predpokladať úspech, či neúspech dražby a z hľadiska plynutia premlčacej doby bolo v jeho záujem žalobu podať čo najskôr. Zároveň súd podotýka, že v časti zaplataeného súdneho poplatku dôjde k jeho čiastočnému vráteniu žalobcovi, z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby pred prvým pojednávaním, čo bude zohľadnené pri rozhodnutí o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

104. Žalobcov úspech tak predstavoval 74,94% ($81020,25 \times 100 : 108109,43 = 74,94\%$) a neúspech 25,06%. Po odpočítaní neúspechu žalobcu od jeho úspechu, žalobcovi vznikol nárok na náhradu

trov konania v pomere 49,88 =50%, ktorý súd žalobcovi priznal. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

105. Predmetom konania v predmetnej veci bola žalobou špecifikovaná suma, vrátane príslušenstva. O celom predmete konania súd rozhodoval, preto pri posudzovaní miery úspechu a neúspechu vo veci vychádzal z miery úspechu žalobcu k jeho neúspechu ohľadne celého predmetu konania. Obdobný právny názor vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky 23Cdo/2585/2015 z 3.12.2015. Takýto postup potvrdzuje napríklad aj Krajský súd v Žiline v rozsudku sp.zn. 11Co/209/2018 zo dňa 25. 09. 2018, Krajský súd v Prešove v rozsudku sp.zn. 9Co/165/2018 z 31.1.2019.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.